U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy,** se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 6, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 18. 9. 2017, č. j. KRPA-337206-11/ČJ-2017-000022-MIG, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2017, č. j. 1 A 110/2017 – 37,

takto:

I. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů tohoto řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 228 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2017. Tímto rozhodnutím byl žalobce zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, za účelem jeho předání podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, do Rumunska. Doba zajištění žalobce byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Při posouzení věci vycházel soud z následujícího skutkového stavu: Dne 17. 9. 2017 byl žalobce kontrolován hlídkou Policie České republiky poté, co bylo zastaveno vozidlo, v němž cestoval společně s dalšími pěti osobami arabského vzezření. Policisté zadrželi

řidiče vozidla pro podezření z přečinu dle § 340 odst. 1 trestního zákoníku, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice. Stejného dne byl s žalobcem sepsán protokol o podání vysvětlení, v němž uvedl, že se jmenuje A. M., narodil se X v K. a je irácké státní příslušnosti. Žalobce dále sdělil, že z Iráku nejprve letecky odcestoval do Turecka, kde pobýval asi měsíc. Zde měl domluvenou přes jednoho muže cestu do Německa. Z Turecka pak se skupinou lidí odjel do Rumunska, odkud byl převezen přes Slovensko do České republiky. Řidiči vozidla žalobce nic neplatil, měl mu zaplatit až po příjezdu do Německa. Žalobce dále uvedl, že mu v Rumunsku snímali otisky prstů, ale o azyl zde nežádal. V Německu měl v plánu požádat o mezinárodní ochranu a po jejím udělení pracovat. V České republice ani v Evropské unii nikoho nemá, jeho rodina žije v Iráku. Do České republiky přicestoval nedopatřením a zůstat zde nechce. Žalobce je zdráv, neužívá žádné léky, má pouze 180 eur na cestu a jídlo.

[3] Následně bylo žalovaným z evidence Eurodac zjištěno, že žalobce požádal dne 25. 8. 2017 v Rumunsku o udělení mezinárodní ochrany. Na základě výše uvedeného rozhodl žalovaný o zajištění žalobce za účelem jeho předání do Rumunska a umístění do Zařízení pro zajištění cizinců Balková.

[4] Ve své žalobě proti správnímu rozhodnutí namítal žalobce především jeho nepřezkoumatelnost, neboť dle jeho názoru se žalovaná nevypořádala dostatečně s existencí systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku a v důsledku toho ani s otázkou, zda předání vůbec může být provedeno a zajištění tak splnit svůj účel. Po vypořádání uvedených námitek pak krajský soud dospěl k závěru, že napadené správní rozhodnutí tvrzenými nedostatky netrpí a je v celém rozsahu zákonné.

[5] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen stěžovatel) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V ní zopakoval důvody uplatněné již v řízení o žalobě a navrhl, aby byl zrušen jak napadený rozsudek Městského soudu v Praze, tak předcházející rozhodnutí žalované.

[6] Přípisem ze dne 16. 2. 2018, doplněným dne 19. 2. 2018 žalovaný sdělil, že dne 23. 1. 2018, v 13. 15 hod. byl stěžovatel ze zajištění propuštěn. Jeho současný pobyt není znám.

[7] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání námitek uplatněných v kasační stížnosti, musel posoudit, zda jsou splněny podmínky pro meritorní přezkoumání napadeného rozsudku. V důsledku propuštění stěžovatele ze zajištění totiž na rozhodnutí ve věci dopadá ustanovení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 222/2017 Sb.

[8] Podle uvedeného ustanovení v případě, že je zajištění cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, soud řízení o žalobě zastaví. O ukončení zajištění cizince policie neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně.

[9] Již ve svém usnesení ze dne 31. 10. 2017, č. j. 3 Azs 153/2017 – 29, se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou ústavní konformity § 46a odst. 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a posuzoval jeho soulad s články 36 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod. Citovaný § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců má v zásadě stejné znění, v projednávané věci proto vyvstal obdobný problém s ústavní konformitou ustanovení zákona, jako v předchozím případě. Na řešení uvedené otázky pak s ohledem na obsahově shodný text obou zákonů a téměř totožnou problematiku dopadají i teze v tomto usnesení obsažené.

[10] Podle čl. 36 odst. 2, věta druhá Listiny nesmí být z pravomoci soudu vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny. Podle čl. 8 odst. 2, věta první Listiny nesmí být nikdo stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.

[11] Podle čl. 36 odst. 3 Listiny má každý právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

[12] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem veřejné moci, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

[13] Jak je vidět z výše uvedeného, je ustanovení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců z hlediska práv chráněných citovanými články Listiny minimálně v rozsahu věty první velmi kontroverzní. Není pochyb o tom, že rozhodnutí o zajištění cizince spadá pod ochranu čl. 8 odst. 2 Listiny, neboť je svojí povahou rozhodnutím o dočasném omezení osobní svobody. V řízení o žalobě sice není novelizovaným zněním citovaného ustanovení meritorní přezkum rozhodnutí ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny zcela vyloučen, je však vázán na trvání zajištění a tím je zásadním způsobem omezen. Ještě více pochybností vzbuzuje toto ustanovení z hlediska čl. 36 odst. 3 Listiny. Je-li podmínkou pro přiznání náhrady škody způsobené případným nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem zrušení nebo změna vadného rozhodnutí, pak za současné právní úpravy by se postižený po propuštění ze zajištění nemohl v řízení o žalobě domoci svého práva vůbec. Z obou těchto důvodů by tedy při aplikaci ustanovení § 172 odst. 6, věty první, zákona o pobytu cizinců byly na místě úvahy o předložení návrhu Ústavnímu soudu ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy na zrušení tohoto ustanovení. Návrh na zrušení některých ustanovení zákona o pobytu cizinců, včetně tohoto, byl ostatně již podán skupinou senátorů a je veden u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS. 41/17.

[14] V projednávané věci však Nejvyšší správní soud hodnotil i další okolnosti případu. Krajský soud ve věci rozhodl rozsudkem, námitky uplatněné v žalobě posoudil meritorně a žalobu zamítl. Propuštění cizince ze zajištění nebylo při jeho rozhodnutí relevantní skutečností, k němu ostatně došlo až po vynesení rozsudku ve věci. Stěžovateli tak přístup k soudu nebyl odepřen, nedošlo tudíž ani k porušení čl. 36 odst. 2, věta druhá Listiny, ani k porušení čl. 36 odst. 3 Listiny. Nárok na soudní řízení v další instanci (navíc bezvýjimečný), pak není Ústavou či Listinou nikde zakotven a právem na spravedlivý

proces ve věcech správního soudnictví ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny, věty první není pokryt. Nejde ani o případ podle čl. 2 dodatkového protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod uveřejněné pod č. 209/1992 Sb.

[15] Nejvyšší správní soud se v projednávané věci zabýval i otázkou, zda úprava obsažená v § 172 odst. 6, věta třetí, zákona o pobytu cizinců není v rozporu s právem Evropské unie, konkrétně s čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie. Této otázce se na půdorysu § 46a odst. 9 zákona o azylu věnoval Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 – 43. Zde jeho desátý senát dospěl k závěru, že Nejvyšší správní soud v důsledku uvedeného ustanovení jednak ztrácí možnost sjednocovat judikaturu krajských soudů týkající se otázek zajištění cizince, jednak je toto ustanovení v rozporu se zásadou ekvivalence, která přikazuje členským státům zajistit při uplatňování práva Evropské unie podmínky ne méně příznivé či méně účinné, než jaké jsou k dispozici v souvislosti s uplatňováním práva vnitrostátního. Podle názoru desátého senátu je soudní přezkum zajištění cizince méně příznivý než např. při zajištění podle § 26 a § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, při převzetí a držení ve zdravotnickém ústavu podle § 66 až § 84 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, nebo při přezkumu zákonnosti vazby podle § 67 až § 76 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním. K problému souladu uvedeného ustanovení s právem Evropské unie pak položil Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku.

[16] Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. předseda senátu může usnesením řízení přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.

[17] Po posouzení výše uvedených skutečností dospěl senát Nejvyššího správního soudu rozhodující ve věci (dále jen senát) k závěru, že přerušení řízení by nebylo účelné a neodpovídalo by povaze a skutkovým okolnostem projednávané věci.

[18] Senát především není toho názoru, že by k přerušení řízení měl vést návrh senátorů na zrušení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, který je veden u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 41/17. Pochybnosti ohledně věty první tohoto ustanovení sdílí a sám je vyslovil už ve svých předchozích rozhodnutích. Důvody, proč tytéž výhrady nemá k větě třetí tohoto ustanovení, byly vysvětleny výše a byly již rovněž prezentovány v předchozích rozhodnutích různých senátů Nejvyššího správního soudu. Senátu je přitom jasné, že pokud Ústavní soud návrhu vyhoví, zruší předmětné ustanovení celé, neboť jeho jednotlivé věty nelze legislativně - technicky oddělit, do doby, než tak případně učiní, však nevidí překážku pro aplikaci jeho ústavně konformní části.

[19] Senát dále nesdílí pochybnosti desátého senátu o tom, zda je procesní úprava obsažená v § 46a odst. 9 zákona o azylu (a obdobně zde § 172 odst. 6, věta třetí, zákona o pobytu cizinců) v souladu s právem Evropské unie. Omezení možnosti sjednocovat judikaturu Nejvyššího správního soudu je dle názoru senátu především problémem vnitrostátním a souvisí s právem na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Citované články procedurální směrnice i Listiny základních práv EU však směřují primárně k ochraně práva na osobní svobodu zajištěných osob a nelze

z nich nikterak dovodit, jaké procesní prostředky by tyto osoby měly mít na úrovni vnitrostátního práva k dispozici pro účely ochrany souvisejících práv po propuštění, tím méně pak z nich lze vyčíst nárok na nějaký procesní prostředek ke sjednocování judikatury členského státu k uvedeným otázkám. Takový požadavek by ostatně při rozdílností právních systémů jednotlivých zemí Evropské unie bylo sotva možné realizovat. Na okraj pak lze ještě podotknout, že v projednávané věci s ohledem na výše popsané skutkové okolnosti případu potřeba prostředku ke sjednocování judikatury ani nevyvstala.

[20] Ze stejných pozic pak senát posuzoval i uplatňování zásady ekvivalence. I zde má za to, že se jedná především o problém vnitrostátní v rámci práva na spravedlivý proces, navíc není toho názoru, že by mezi skupinami uváděnými desátým senátem ve výše citovaném usnesení docházelo k neodůvodněným rozdílům. Svým hmotně-právním postavením jsou jednotlivé skupiny zajištěných osob specifické a rozdílům mezi nimi odpovídají i procesní režimy zajištění a způsoby soudní ochrany. O zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců (či podle zákona o azylu) se rozhoduje ve správním řízení, základním prvkem, na němž je celé řízení s ohledem na charakter věci vystavěno, je jeho rychlost a efektivnost. Tomu pak odpovídá jak skutečnost, že toto řízení je jednoinstanční a rozhodnutí o zajištění je prvním úkonem v něm učiněným, tak i zkrácená lhůta, kterou zákon stanoví k případnému podání správní žaloby (30 dnů od doručení rozhodnutí). Následně na to navazuje velmi krátká lhůta, kterou má policejní orgán k postoupení spisu (5 dní) a rovněž krátká lhůta, v níž musí soud rozhodnutí přezkoumat a o zákonnosti zajištění rozhodnout (7 dnů od postoupení spisu policejním orgánem). Omezení možnosti projednat kasační stížnost za situace, kdy hlavního cíle - propuštění cizince ze zajištění - bylo již dosaženo, a kdy rozhodnutí správního orgánu bylo krajským soudem meritorně přezkoumáno, tak zapadá do celkové koncepce řízení a odpovídá jeho charakteru. Senát zde proto porušení zásady ekvivalence nenalézá a ani v tomto případě důvody pro přerušení řízení podle výše citovaného ustanovení § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. nevidí.

[21] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že i když lze i v ustanovení § 172 odst. 6, věty třetí, zákona o pobytu cizinců spatřovat určité omezení práva na přístup k soudu, nezasahuje toto ustanovení do práv stěžovatele natolik intenzivním způsobem, aby bylo možno dojít k závěru o jeho protiústavnosti nebo o jeho rozporu s právem Evropské unie. Aplikaci tohoto ustanovení proto podle názoru soudu za výše popsaných okolností nic nebrání.

[22] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti podle § 47 písm. c) s. ř. s., v návaznosti na ustanovení § 172 odst. 6, věta třetí, zákona o azylu zastavil.

[23] Řízení o kasační stížnosti bylo zastaveno, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[24] Ustanovený zástupce stěžovatele advokát Mgr. Jindřich Lechovský učinil ve věci dva hlavní úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb. (sepis kasační stížnosti a další porada s klientem), za což mu náleží odměna podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) cit. vyhl. v celkové výši 6 200 Kč, k tomu mu náleží náhrada hotových výdajů

podle § 13 odst. 3 cit. vyhl. v celkové výši 600 Kč. Jmenovaný je plátcem DPH, úhrn přiznané odměny a náhrady hotových výdajů ve výši 6 800 Kč tak byl s ohledem na § 57 odst. 2 s. ř. s. navýšen o 21%, takže celkově mu bylo přiznáno k úhradě 8 228 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. března 2018

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu